

FAZE MOŠKEGA POTOVANJA - INICIACIJE

Če v grobem skiciram moško potovanje, menim, da so (oziroma *naj* bi bile) faze naslednje: faza dečka > faza pustolovca > faza bojevnika > faza ljubimca > faza kralja > faza modreca. Vse to v razdobju približno osemdesetih let (desetletje gor ali dol).

Naj takoj dodam, da fazam ni mogoče določiti natančne starosti. Faze se prekrivajo in prepletajo. Prava iniciacija se lahko začne na kateri koli življenjski točki. Veliko bolje bo za nas - in za tiste, ki morajo z nami živeti in se na nas zanašajo -, če bomo faze znova odkrili, jih začeli ceniti, z njimi zaživel in v takem okviru vzgajali svoje sinove.

Vzemite si čas in eno popoldne opazujte kakšnega dečka (to je zelo priporočljivo, še posebej, če je preteklo že veliko časa, odkar ste bili sami deček).

Na hitro ne gre; treba je prehoditi celo pot. Pot namreč obstaja. Ne navodila, temveč pot. Vsaka faza vključuje svoje lekcije, ki jih je treba usvojiti, v vsaki fazi lahko nastanejo rane, vsaka faza se lahko prekine in razvijajoči se moški obstane sredi poti, ne da bi se njegova duša v polnosti razvila. Potem pa se čudimo, zakaj se moški pri petinštiridesetih nenadoma sesuje, kot se na vrtu podre drevo po hudo vetrovni noči. Oglejmo si ga in ugotovimo, da ni bilo ukoreninjeno globoko v zemlji ali da je bilo znotraj trhlo zaradi bolezni ali suše. Prav taki so globoko v sebi nedokončani moški.

DEČEK

Na začetku je deštvo, obdobje čudenja in raziskovanja. Čas trdnjav v drevesnih krošnjah, stripov, žabjih paglavcev in lizik. Martinčkov in kač in pasjih mladičkov. Predvsem pa je to obdobje, ko je deček ljubljeni sin, punčica očetovega očesa. Čas potrjevanja. Čeprav vztrajam pri predpostavki, ki sem jo pojasnil v knjigi *Divji v srcu* - da vsi moški v sebi nosijo ključno vprašanje, ki se glasi nekako tako: »Ali imam potrebne lastnosti, moč in spretnost, da bom zmogel?« - sem prepričan, daje to vprašanje veliko bolj pereče v fazi pustolovca in pozneje. V temelju tega vprašanja, v jedru želje moškega po priznanju, pa se skriva še globlja potreba: zavedanje, da je cenjen, da se ga veselijo in da je ljubljeni sin. To je naša potreba po očetovski ljubezni.

PUSTOLOVEC

Naslednja faza je faza pustolovca; nastopi nekako v najstniškem obdobju (zdi se, da prehod nastopi pri trinajstih letih) in poteka do poznega najstništva ali do zgodnjih dvajsetih let. To je čas za usvajanje lekcij »na terenu«, čas velikih pustolovščin in preizkusov ter tudi čas za trdo delo. Mladenič se uči loviti, »zafelšati« žogo, ujahati konja. Dobi svoj prvi avto in razširi se mu obzorje. Sam ali s prijatelji se odpravi v gozd, potuje po Evropi ali še dlje, postane tabornik ali gasilec. Čas izzivov in nevarnosti, čas, ko spoznava, da »ima potrebne lastnosti, moč in spretnost«.

BOJEVNIK

Včasih se že proti koncu najstništva pojavi mlad bojevnik in ta faza seže še v trideseta leta. Kot rečeno, se faze prekrivajo: sledi vsake izmed njih je najti v vseh življenjskih obdobjih. Pri šestih ali pri šestdesetih - moški je vedno bojevnik, saj je podoben bojevniku Bogu (gl. 2 Mz 15,3). V življenju moškega so obdobja, ko ena izmed faz prevladuje. Bojevnik najde razlog za boj, in če gre vse po sreči, najde tudi kralja. Poda se študirat pravo na univerzo ali oznanjat evangelij. Iz oči v oči se sreča z zlom in se ga uči premagovati. Mladi bojevnik se uči strogosti discipline - zlasti tiste notranje discipline in odločnosti duha, kakršni vidimo pri Jezusu, ki je » naredil svoj obraz kakor kremen« (Iz 50,7) in ga ni bilo mogoče odvrniti od njegovega poslanstva. Morda se pridruži vojakom ali postane učitelj matematike v revnejšem predelu mesta, kjer se bojuje za srca mladih. Ključno je, da se poda na misijo, in še bolj ključno, da se nauči bojevati proti vladarju teme. Nedejavnost in moškost se med seboj izključujeta, druga z drugo sta v temeljnem nasprotju. Da bi lahko postal moški, mora posameznik živeti pogumno, ukrepati, se podajati v bitke.

LJUBIMEC

Praviloma je to čas, ko moški postane tudi ljubimec – čeprav bi bilo zanj in za njegovo izvoljenko bolje, da bi nekaj časa živel samo kot bojevnik. Kot sem opisal tudi v knjigi *Divji v srcu*, vse preveč mladeničev ne dobi odgovorov na svoje temeljno vprašanje, ko so mladi pustolovci, in kot negotovi bojevniki nimajo življenjskega poslanstva. Nazadnje vse skupaj odnesejo k ženski, pri čemer upajo, da bodo priznanje in razlog za življenje našli pri njej (kar je skrajno brezplodno iskanje, kot mnogo moških sedaj že ve). Ljubimec pride, da bi ženski moč *ponudil*, ne, da bi jo od nje prejel. V fazi ljubimca ne gre predvsem za žensko. To

je čas, ko mladenič odkrije pot srca - da sta poezija in strast veliko bliže resnici kot zgolj razum in argumentiranje. V njem se prebudi čut za lepoto, za življenje. Odkrije glasbo in književnost; postane romantik kot mladi David in njegovo duhovno življenje se pomakne na povsem novo raven. Služenje Bogu je sedaj zasenčila intimnost z Bogom.

KRALJ

Sele takrat - in nič prej – je moški pripravljen, da zavlada kraljestvu. Kriza vodenja v naših cerkvah, podjetjih in vladah je v veliki meri posledica prav te zagate: moškimi je bila dana oblast, a niso dovolj dobro pripravljeni, da jo primerno uporabljajo. Čas vladanja je velikanski preizkus značaja, saj je takrat na temeljiti preizkušnji vladarjeva sposobnost, da svoj vpliv uveljavlja ponižno, v dobro drugih. Kriza srednjih let se v življenju moškega pogosto pojavi tedaj, ko je pridobil nekaj premoženja in vpliva, nato pa se želi vrniti v preteklost in nadomestiti del tistega, kar je zamudil kot ljubljeni sin (tako, da si kupuje igrače) ali pustolovec (tako, da se podaja v pustolovščine). Tak moški je nerazvit, neiniciran.

Ko na oblast pride resničen kralj, ve, da njegov privilegij *ni* v tem, da bo živel lagodno. Morda je postal predsednik uprave podjetja ali poveljnik kakšne vojaške enote; morda je postal glavni pastor ali mladinski trener košarke. To je čas za vladanje kraljestvu. Upam, da kralj okrog sebe zbira mlade bojvneke, saj je postal oče mladeničem.

MODREC

Nazadnje pa imamo modreca, sivolasega očeta z bogatim znanjem in izkušnjami, čigar poslanstvo je, da svetuje drugim. Morda se je njegovo kraljestvo zmanjšalo – otroci so odšli in morda se lahko preseli v manjše bivališče. Odrekel se je položaju predsednika, njegov dohodek so morda prihranki in naložbe iz časa njegovega kraljevanja. Pač pa bi se moral v tem obdobju povečati njegov vpliv. To ni čas za umik v starčevsko nedejavnost - kraljestvo ga namreč potrebuje kot *svetovalca ob vratih*. Morda je v resnici starešina v cerkvi ali pa služi v kakšnem svetu ali odboru, ki se ukvarja z izobraževanjem. Posveča se mentorstvu mlajših moških, posebej kraljev - tako kot je bil Merlin Arturjev mentor in Pavel Timotejev. To življenjsko obdobje, ko večina moških zase meni, da sodijo med staro šaro, je lahko čas njihovega največjega družbenega doprinosa.

SVETOPISEMSKI PRIMERI FAZ MOŠKEGA DOZOREVANJA ALI INICIACIJE

Lep primer dozorevanja po fazah je kralj David (1 Sam 17,34-35; 1 Sam 18,7).

Faze lahko opazite tudi v Jezusovem življenju (Mt 3,17).

V mesecu sv. Jožefa lahko najdem nekaj teh faz tudi v življenju sv. Jožefa, našega zavetnika.

Sedaj ko smo si v obrisih ogledali vse faze moškega potovanja, jih boste videvali vsepovsod, v vseh velikih zgodbah. (Filmi: *Egipčanski princ*, ki temelji na zgodbi Mojzesovega življenja: Tolkienova trilogija *Gospodar prstanov*; Faze lahko opazujemo tudi v filmu *Levji kralj*.)

Vprašanja za premislek in pogovor:

1. Katere faze si že dal skozi in v kateri si sedaj? Katere preizkušnje so ti pomagale?
2. Ali si imel mentorja (očeta) in skozi katere faze?
3. Če pogledaš nazaj, ali je bilo tvoje otroštvo pustolovščina ali dolgčas?
4. Kaj si kot otrok najraje počel z očetom?
5. Katere stvari še sedaj rad počneš? Kaj ti pomenijo? Kaj v tebi vzbudijo? Te je tega naučil oče ali kak drugi moški?
6. Po čem še sedaj hrepeniš? Ali imaš kakšno nedokončano pustolovščino? Si upaš spopasti z njo?
7. Kaj je sploh moškost? Kako jo prepoznaš? Vidiš koga, da je bolj »moški« kot ti?

V odnosu do sina ali hčere:

8. Kaj tvoj otrok najraje počne s teboj?
9. Ali opaziš, kaj tvojemu sinu pomeni pustolovščina, kako se pri tem počuti?
10. Kdaj si nazadnje kaj počel s sinom oz. pri čem s teboj najbolj uživa?
11. Ali prepoznaš sinov interes ter kdo prvi izrazi željo?